

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 67029623-199
Konu : Kamu Ağız ve Diş Sağlığı Tesislerinin
Hizmet Rollerinin Belirlenmesi ve Planlanmasına
İlişkin Usul ve Esaslar

GENELGE
2024 / -7-

Bakanlığımızca devam etmekte olan “Beyaz Reform” uygulamaları kapsamında vatandaşlarımızın tedavi edici ağız ve diş sağlığı hizmetlerine erişimini kolaylaştırmak adına birçok proje hayata geçirilmektedir. Ağız ve diş sağlığı alanında tedavi edici hizmetlerin erişilebilirliğinin sağlanmasını takiben, devam eden hizmetlerin “aile diş hekimliği modeli” ile genişletilmesi ve koruyucu ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin de mevcut sisteme entegrasyonu hedeflenmiştir.

Bu kapsamda; pilot uygulaması devam etmekte olan aile diş hekimliği modeli ile birinci basamak ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin yeniden kurgulanması, bireylere yönelik koruyucu ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve ikinci basamak sağlık kuruluşlarıyla entegre bir sağlık hizmet sunumu amaçlanmaktadır. Bununla birlikte, yapımı devam etmekte olan ağız ve diş sağlığı eğitim ve araştırma hastaneleri ile üçüncü basamak ağız ve diş sağlığı hizmetleri güçlendirilerek, daha nitelikli işlemlerin yapılabildiği, tedavi hizmetlerinin yanında lisansüstü düzeyde eğitim öğretim faaliyetlerinin de yer alacağı bir yapı oluşturulmuş olacaktır.

Bakanlığımız bünyesinde hizmet vermekte olan ikinci basamak ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin, birinci basamak aile diş hekimliği hizmetleri ve üçüncü basamak ağız ve diş sağlığı eğitim ve araştırma hastaneleri ile güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu vesileyle; ağız ve diş sağlığı hizmet birimlerine yönelik yatırıma esas planlamaların ve planlama kriterlerinin yeniden değerlendirilmesi ihtiyacı hasıl olmuştur.

Bu doğrultuda; 06 Ekim 2010 tarihli ve 39939 sayılı Diş Hekimliği Hizmetlerinin Yeniden Yapılanması hakkındaki Bakanlık Makam Onayı ve söz konusu Makam Onayı dikkate alınarak yapılan bölge tabanlı sağlık hizmet planlama çalışmaları kapsamında ileriye dönük ağız diş sağlığı hizmet ihtiyacı dikkate alınarak yapılan ve 09/02/2015 tarihli ve 83913885/53 sayılı yazı ekinde

Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğüne gönderilen yatırıma esas ağız ve diş sağlığı hizmet birimlerine yönelik planlama uygulamadan kaldırılmıştır.

Ağız ve diş sağlığı hizmet birimlerinin rollerinin yeniden belirlenmesi ve birinci, ikinci ve üçüncü basamak ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin bütüncül olarak yatırıma esas ihtiyaç planlamalarının yapılması ile planlama kriterlerinin güncellenmesi amacıyla ekte yer alan “Kamu Ağız ve Diş Sağlığı Tesislerinin Hizmet Rollerinin Belirlenmesi ve Planlanmasına İlişkin Usul ve Esaslar” doğrultusunda iş ve işlemlerin yürütülmesi hususunda,

Gereğini rica ederim.

Dr. Fahrettin KOCA
Bakan

Ek: Usul ve Esaslar (4 Sayfa)

Dağıtım:

81 İl Valiliğine (İl Sağlık Müdürlüğü)
Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğüne
Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğüne
Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğüne

KAMU AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI TESİSLERİNİN HİZMET ROLLERİNİN BELİRLENMESİ VE PLANLANMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Genel esaslar

MADDE 1 – (1) Kamu ağız ve diş sağlığı tesislerinin tanımı, hizmet rollerinin belirlenmesi ve planlanması bu Usul ve Esaslar çerçevesinde yürütülür.

(2) Bu Usul ve Esaslar, Bakanlığımız bünyesinde kurulan ikinci ve üçüncü basamak ağız ve diş sağlığı tesislerini kapsar.

(3) Bakanlığımıza bağlı ikinci ve üçüncü basamak sağlık tesislerinin türü, kapasitesi ve hizmet rolü belirlenirken; ülke kaynaklarının etkin ve verimli kullanılarak âtil kapasite oluşturulmaması amacıyla bütüncül bir yaklaşımla planlama yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Ağız ve Diş Sağlığı Tesislerinin Türleri ve Rollerin Belirlenmesi

Ağız ve diş sağlığı tesisi türleri

MADDE 2 – (1) Bakanlığımıza bağlı ağız ve diş sağlığı hizmeti sunulan sağlık tesisleri; ağız ve diş sağlığı polikliniği, ağız ve diş sağlığı merkezi, ağız ve diş sağlığı hastanesi ve ağız ve diş sağlığı eğitim ve araştırma hastanesidir.

(2) Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği (ADSP): Aile diş hekimliği birimleri ile koordine bir şekilde tedavi edici diş hekimliği hizmetlerinin verildiği sağlık tesisleridir. Bakanlığımıza bağlı ikinci ve üçüncü basamak sağlık tesislerinin bünyesinde açılabilir. En fazla 19 diş üniti kapasitesiyle hizmet sunumu yapılır.

(3) Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi (ADSM): Aile diş hekimliği birimleri ile koordine bir şekilde tedavi edici diş hekimliği hizmetlerinin verildiği sağlık tesisleridir. ADSM;

- Kendine ait idaresi ve döner sermayesi olan müstakil sağlık kurumları olarak açılır.
- Bünyesinde diş protez laboratuvarı bulunur.
- Çalışan diş hekimi ve uzman diş hekimi sayılarına, hekim çalışma taleplerine ve ağız ve diş sağlığı hizmet gereksinimine göre klinik sistem ve entegre sistem bir arada uygulanabilir.
- Bünyesinde hasta yatağı ve ameliyathane bulunmaz.
- En az 20 diş üniti kapasiteyle hizmet sunumu yapılır.

(4) Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi (ADSH): Diş hekimliğinin tüm branşlarında aile diş hekimliği birimleri ile koordine bir şekilde tedavi edici sağlık hizmetleri ile gününbirlik ve/veya yatarak muayene, tetkik, teşhis ve tedavi hizmetlerinin yanı sıra ileri tetkik ve tedavilerinin de uygulandığı sağlık tesisleridir. ADŞH;

- Kendine ait idaresi ve döner sermayesi olan müstakil sağlık kurumları olarak açılır.
- Bünyesinde diş protez laboratuvarı bulunur.
- Çalışan diş hekimi ve uzman diş hekimi sayılarına, hekim çalışma taleplerine ve ağız ve diş sağlığı hizmet gereksinimine göre klinik sistem ve entegre sistem bir arada uygulanabilir.

ç) Gerekli hallerde tıbbın diğer branşlarından uzman hekimler sürekli ya da konsültan olarak çalışabilir.

d) Bünyesinde ameliyathane ve en az 5 hasta yatağı bulunur.

e) En az 50 diş üniti kapasiteyle hizmet sunumu yapılır.

(5) Ağız ve Diş Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi (ADSEAH): Ağız ve Diş Sağlığı Hastanelerinde verilen hizmetlerin yanında diş hekimliği ve ilgili alanlarında eğitim, öğretim ve araştırma yapılan, uzman ve yan dal uzmanların yetiştirildiği sağlık tesisleridir. ADSEAH;

a) Kendine ait idaresi ve döner sermayesi olan müstakil sağlık kurumları olarak açılır.

b) Bünyesinde diş protez laboratuvarı bulunur.

c) Çalışan diş hekimi ve uzman diş hekimi sayılarına, hekim çalışma taleplerine ve ağız ve diş sağlığı hizmet gereksinimine göre klinik sistem ve entegre sistem bir arada uygulanabilir.

ç) Gerekli hallerde tıbbın diğer branşlarından uzman hekimler sürekli ya da konsültan olarak çalışabilir.

d) Bünyesinde ameliyathane ve en az 10 hasta yatağı bulunur.

e) En az 200 diş üniti kapasiteyle hizmet sunumu yapılır.

f) Devlet üniversiteleri ile birlikte kullanım protokolü yapmış olan ağız ve diş sağlığı tesisleri, ağız ve diş sağlığı eğitim ve araştırma hastanesi statüsü alır.

Ağız ve diş sağlığı tesisi rolleri

MADDE 3– (1) Bakanlığa bağlı ağız ve diş sağlığı tesisleri A-I, A-II, B, C ve D grubu olarak sınıflandırılır.

(2) A-I Grubu Ağız ve Diş Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastaneleri;

a) Bakanlıkça ağız ve diş sağlığı eğitim ve araştırma hastanesi olarak açılmış sağlık tesisleri bu gruba girer.

b) Bir ya da birden fazla branşta eğitim kliniği bulunmalıdır.

c) 24 saat nöbet hizmeti verilmesi gerekir. Ayrıca çocuk diş hekimliği, endodonti ve ağız, diş ve çene cerrahisi alanlarında öncelikli olmak üzere müstakil branş nöbeti düzenlenir.

ç) Üçüncü basamak ağız ve diş sağlığı hizmeti kapsamında tüm muayene, tetkik, teşhis ve tedavi işlemleri için sevkle gelen hastaların kabulü yapılır ve sağlık hizmeti ihtiyaçlarının karşılanması sağlanır.

(3) A-II Grubu Ağız ve Diş Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastaneleri; Üniversiteler ile birlikte kullanım protokolü düzenlenerek Bakanlıkça yetkilendirilmiş ağız ve diş sağlığı tesisleri bu gruba girer.

(4) B Grubu Ağız ve Diş Sağlığı Hastaneleri/ Merkezleri; Bakanlıkça ağız ve diş sağlığı hastanesi/merkezi olarak açılmış en az 50 diş üniti kapasiteli sağlık tesisleri bu gruba girer.

(5) C Grubu Ağız ve Diş Sağlığı Merkezleri; Bakanlıkça ağız ve diş sağlığı merkezi olarak açılmış en az 20, en çok 49 diş üniti kapasiteli sağlık tesisleri bu gruba girer.

(6) D Grubu Ağız ve Diş Sağlığı Merkezleri; Bakanlıkça ağız ve diş sağlığı merkezi olarak açılmış en fazla 19 diş üniti kapasiteli sağlık tesisleri bu gruba girer.

(7) Faaliyet göstermekte olan mevcut ağız ve diş sağlığı merkezleri dışında D grubu hizmet rolünde ağız ve diş sağlığı merkezi planlanmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Planlama Kriterleri ve Komisyon Teşkili

Planlama kriterleri

MADDE 4 – (1) Aşağıdaki kriterler doğrultusunda planlama yapılır.

a) Planlama kapsamında dış ünite sayıları belirlenirken; aynı il içerisindeki Bakanlığa bağlı ikinci ve üçüncü basamak sağlık tesisleri ile devlet üniversitelerine bağlı dış hekimliği fakültelerinde bulunan dış üniteleri hesaplama dahil edilir.

b) İl genelinde ve merkez ilçelerde 5.000 nüfusa bir dış ünite düşecek şekilde planlama yapılır.

c) İlçelerde 7.000 nüfusa bir dış ünite düşecek şekilde planlama yapılır.

ç) Yeni bina planlaması yapılırken kaynak israfına ve âtil kapasiteye yol açılmaması esasıyla mevcutta hizmet verilen binanın durumu (kiralık veya kamu binası olması durumu, deprem dayanıklılık raporu, bina yaşı vs.) sorgulanır ve önceliklendirme bu kriterlere göre yapılır.

d) Büyükşehirlerin planlamasında merkez ilçelerin nüfus, kapasite ve hizmet ihtiyacı bir arada değerlendirilerek planlama yapılabilir.

e) Devlet üniversitelerine bağlı dış hekimliği fakültelerinde sağlık hizmetinin yanında lisans düzeyinde eğitim ve öğretim faaliyetleri de bulunduğundan; bu kurumlarda bulunan dış ünite sayısı beşte bir oranında hesaplanarak planlamaya dahil edilir.

f) Ağız ve diş sağlığı eğitim ve araştırma hastanesi 750.000 ve üzeri olan illerde planlanır.

g) Ağız ve diş sağlığı hastanesi nüfusu 250.000 ve üzeri olan il ve ilçelerde planlanır.

h) Ağız ve diş sağlığı merkezi nüfusu 100.000 ve üzeri olan il ve ilçelerde planlanır.

i) Planlama, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayınlanan güncel nüfus verileri esas alınarak yapılır.

j) Mevcut sağlık tesislerinin kapasite değişikliği talepleri gerekçeleriyle birlikte Müdürlük tarafından planlama komisyonuna iletilir ve planlama kriterleri doğrultusunda planlama komisyonunda karara bağlanır.

k) Standart kadro cetvelinde değişiklik gerektirmeyecek kapasite değişiklikleri, sağlık tesisi içerisindeki toplam dış ünite sayısının %10'unu aşmamak kaydıyla Müdürlüğün teklifi üzerine komisyon onayına tabi olmaksızın Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılabilir.

l) Mücbir sebepler ile afet bölgesi gibi önem ve önceliği olan bölgelerde planlanan sağlık tesislerinin değerlendirilmesinde bu maddede belirlenen planlama kriterleri uygulanmayabilir.

Ağız ve diş sağlığı tesisleri planlama komisyonu

MADDE 5 – (1) Bakanlığımızca sunulan ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin daha etkin ve verimli hale getirilmesi, artan ve değişen ihtiyaçlar doğrultusunda hizmet birimlerinin sağlık hizmet bölgelerine ve nüfus dağılımına göre planlanması, bu kapsamda yapılacak yatırım tekliflerinin incelenmesi, hizmet rollerinin belirlenmesi ve mevcut kamu ağız ve diş sağlığı tesislerinin kapasite değişikliklerinin değerlendirilmesi amacıyla Bakanlıkça Ağız ve Diş Sağlığı Tesisleri Planlama Komisyonu kurulur.

(2) Komisyon; Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü veya ilgili Genel Müdür Yardımcısı Başkanlığında, Ağız ve Diş Sağlığı Dairesi Başkanı, Sağlık Hizmetleri Planlama Dairesi Başkanı, Kamu Sağlık Tesisleri Ruhsatlandırma Dairesi Başkanı, Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğünü

temsilen bir daire başkanı, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünü temsilen bir daire başkanı ile Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğünü temsilen bir daire başkanı olmak üzere yedi kişiden oluşur.

(3) Komisyon, gerek görüldüğünde tıbbi ve teknik konularda bilgisinden faydalanılmak üzere, farklı uzmanlık alanlarından uzman tabip veya diş tabibi ile teknik personel ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından personel görevlendirebilir.

(4) Komisyona gelen taleplerin değerlendirilmesi dosya üzerinden veya gerekli görüldüğü durumlarda yerinde inceleme yoluyla yapılabilir.

(5) Yerinde inceleme ve değerlendirme sırasında Müdürlüğün ilgili başkanı komisyon üyelerine refakat eder ve komisyon tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri sağlar.

(6) Komisyon yılda en az üç defa toplanır. Komisyon'un sekretarya hizmetlerini Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Ağız ve Diş Sağlığı Dairesi Başkanlığı yürütür.

(7) Komisyon, davet üzerine önceden belirlenmiş gündeme göre toplanır. Toplantı daveti, tarihi, yeri ve gündemi belirtilerek en az üç gün öncesinden üyelere yazılı olarak bildirilir. Bu süre acil durumlarda veya ihtiyaç halinde kısaltılabilir.

(8) Komisyon, salt çoğunluk ile toplanır ve oy çokluğuyla karar alır. Oylamalarda çekimser oy kullanılmaz. Oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.